

Tárgytematika
**Speciális klinikai ismeretek, csecsemő és gyermekgyógy.szül.-
 nőgyógy.szakápolástana területi gyakorlat**
LGB_EG056_3

Tárgyfelelős neve: Kovácsné dr. Tóth Ágnes

Félév: 2014/15/2

Beszámolási forma: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám: 0/0/0

Tárgy féléves óraszám: 54/0/0

OKTATÁS CÉLJA

Az ápolóképzésben meghatározó jelentőségű a klinikai szakmai gyakorlat, amely az elméletben megszerzett ismeretek gyakorlati alkalmazását teszi lehetővé. A képzés során a hallgatók felkészülnek a betegek oktatására, az egészségnevelői-szervezői feladatok ellátására, valamint a team munkában való részvételre.

A hallgatók a klinikai gyakorlat során, az elméleti ismereteiket felhasználva a különböző diagnosztikus, terápiás és ápolási beavatkozásokat speciális szakmai környezetben ismerhetik meg.

TANTÁRGY TARTALMA

Gyakorlóterület	Óraszám 140 óra	Gyakorlatvezető
Csecsemő és gyermekgyógyászat szakápolástana	20	
gyermekosztály	20	Erdélyiné Petrics Mária
csecsemőosztály		Bariskáné Molnár Angéla
PIC		Tichi Irén
Szülészet szakápolástana	20	Székelyné Tóth Zsuzsanna Eredics Anita
Nőgyógyászat szakápolástana		Kópházi Anasztázia
Pszichiátria szakápolástana	10	Pércsyné Fábrián Krisztina
Szemészet szakápolástana	10	Csizmadia Livia
Fül-orr-gégészet szakápolástana	10	Tóth Lászlóné
Bőrgyógyászat szakápolástana	10	Miléder- Horváth Adrienn
Urológia szakápolástana	10	Dr. Maár Róbertné
Neurológia szakápolástana	20	Huszár Erika

Krónikusbeteg szakápolástana (rehabilitáció)	10	Dávidné Szalai Judit Tassy Zsuzsanna Geyerné Horváth Ildikó
Onkológia szakápolástana	10	Vincze Anita
Endocrinológiai szakápolástana	10	Juhász Anikó

Gyermekgyógyászat szakápolástana

Gyermek Osztály

- Diagnosztikus és terápiás beavatkozások
- Kisgyermek elhelyezése, fogása, tartása orvosi vizsgálatok során
- Ultrahang, EKG, EEG vizsgálatok ápolói feladatai
- Oxygen terápia
- Inhalációs kezelés
- Vénabiztosítás, vérvétel, vérgáz vizsgálat
- Infúziós terápia
- Beavatkozások és vizsgálatok dokumentációja
- A gyermekgyógyászat területén leggyakrabban alkalmazott gyógyszerek
- Gyógyszerelés, gyógyszer bejuttatás a különböző életkorban

Csecsemő Osztály

- Osztály bemutatása. A betegek elhelyezése, elhelyezés szempontjai
- Diagnosztikus és terápiás beavatkozások
- Csecsemő-és kisdted fogása orvosi vizsgálatoknál
- Mintavétel (orr-,garat-, széklet-, vizelet) és dokumentása
- Segítkezés vérvételnél - csecsemő rögzítése
- A Csecsemő osztályon alkalmazott leggyakoribb gyógyszerek ismertetése, megtekintése
- Segítkezés a gyógyszerelésnél

PIC

A PIC gyakorlat megfigyelési szempontjai

Osztály felépítése, működése

Hygiénes szabályai

O2 terápias kezelés módjai

Monitorizálás

Természetes és mesterséges táplálás

Vérgáz vétel módjai

A gyakorlat helyszíne: .....

A gyakorlat letöltésének időpontja: .....

A gyakorlat vezetőjének aláírása: ..... ph

A hallgató vizsgára bocsátható: IGEN   NEM

Szülészet szakápolástan gyakorlat

Szülőszoba

A hallgatók figyeljék meg a szülés szakaszait, és kísérjék végig a szülőnő és az újszülött ellátását.

A gyakorlat folyamán végezze el:

a terhesgondozás dokumentumainak áttekintését

vitális paraméterek mérését

segítse a vajúdó elhelyezkedését bimanuális vizsgálathoz

a magzat elhelyezkedésének vizsgálatát Leopold-féle műfogások segítségével

a magzati szívhangok vizsgálatát Baby doppler készülékkel

symphysis-fundus távolság mérését

a fájástevékenység megfigyelését

a szükségletek kielégítését a vajúdás alatt és a szülés után

vizsgálja az uterus contraháltságát és a vérzés mennyiségét a szülés után

Asszisztáljon:

bimanuális vizsgálat során

amnioscopos vizsgálat során

Figyelje meg:

NST és/vagy CTG vizsgálat kivitelezését és értékelését

alternatív szülést segítő eszközök alkalmazását

a gátvédelem technikáját és az episiotómiát

az újszülött elsődleges ellátását, a korai bőr- és szemkontaktust

az újszülött állapotának megítélését Apgar-séma szerint

placentáris szak vezetését és a placenta vizsgálatát

a méhszáj és a hüvely feltárását, az episiotómia sebének ellátását

A gyakorlat helyszíne:.....

A gyakorlat letöltésének időpontja:.....

A gyakorlatvezető aláírása:

Szülőszoba .....

Gyermekágyas részleg .....

ph

A hallgató vizsgára bocsátható: IGEN   NEM

Gyermekágyas részleg

A hallgatók figyeljék meg a rooming-in rendszerű ellátás ápolói teendőit, és vegyenek részt a gyermekágyas anyák ápolásában a következő szempontok alapján:

A gyakorlat során végezze el:

a gyermekágyas állapotának megfigyelését, vitális paraméterek mérését

az uterus involutiojának és a gát/hasseb állapotának megítélését

a szoptatással és az emlők kiürítésével kapcsolatos tanácsadást

a laktációval kapcsolatos diétás tanácsadást

- a császármetszésen átesett anya állapotának megfigyelését
- a császármetszésen átesett anya mobilizálását és szükségleteinek kielégítését
- a fájdalom felmérését és csillapítását a szülés utáni időszakban
- a vizelet- és székletürítés elősegítését a szülést követően

Asszisztáljon:

hasi drain eltávolításánál vagy hasi seb kötőscseréjénél

Figyelje meg:

- az igény szerinti szoptatás elveit a gyakorlatban
- a helyes mellrehelyezés, szoptatási pozíció jellemzőit
- a kézi fejtés technikáját
- a túltelítődés és mastitis jeleit

A szülészet területén alkalmazott leggyakoribb gyógyszerek

Életmódi, életvitel tanácsok a várandósság alatt és a gyermekágyas időszakban.

A gyakorlat helyszíne:.....

A gyakorlat letöltésének időpontja:.....

A gyakorlatvezető aláírása:

Szülőszoba .....

Gyermekágyas részleg .....

ph

A hallgató vizsgára bocsátható: IGEN   NEM

Nőgyógyászati részleg

Nőgyógyászati műtétre előjegyzett beteg tájékoztatása a műtét előtti teendőkről, vizsgálatokra küldése (tervezett műtétek előtt a beteg már kivizsgálva érkezik)

Vérvételre küldés

EKG készítése

A beteg tájékoztatása a kórházi csomag elkészítéséhez

Életmódi, diétás tanácsok a műtét előtt

Altató orvoshoz küldés

Tájékoztatás a kórházi napirendről

Nőgyógyászati beteg felvétele

Nőgyógyászati beteg elhelyezése,

Házirend ismertetése,

Ápolási anamnézis felvétele,

Ápolási terv készítése

Nőgyógyászati beteg műtéti előkészítése

Bélmosópor elkészítése, diétás tanácsadás

Műtéti terület előkészítése, borotválás, köldöktoalett

Kardinálistünetek mérése

Vércukor vizsgálat

Praemedikáció anaeszteziológus utasítása alapján

Nőgyógyászati vizsgálat

Onkocytológiai vizsgálatnál segítség

Bimanuális vizsgálatnál segítség

Vizeletvizsgálat (fehérje, genny, terhességi próba)

Az emlő önvizsgálatának megtanítása

Thrombozis megelőzése

Rugalmas pólya felhelyezés,

Korai felkeltés

Bő folyadékfogyasztás

LMWH adása orvosi utasításra

Subcutan injekció (Clexane) beadásának megtanítása a beteg számára

Nőgyógyászati beteg műtét utáni ápolása

A beteg kardinális tüneteinek ellenőrzése

Folyadék bevitel biztosítása

Drain, katéter ellenőrzése

Beteg mobilizációja

Kötés, tampon ellenőrzése

A vérzés megfigyelése

Diétás tanácsadás a műtét utáni napokra vonatkozóan

Kötéscserénél, varratszedésnél segédkezés

A beteg higiénés szükségleteinél segédkezés, tanácsadás

Terhesség befejezése az első 12 hétben (művi, spontán)

Segédkezés a betegfelvételénél,

Anamnézis felvétele,

Dokumentáció,

Elhelyezés,

Házirend ismertetése

A beteg vizsgálatánál való segédkezés,

A méhszájtágító (Dilapán) felhelyezésénél segédkezés,

A beteg testi-lelki támogatása,

Nőgyógyászati gyulladásban szenvedő beteg ápolása

A beteg tüneteinek megfigyelése, panaszainak meghallgatása

A beteg kardinális tüneteinek ellenőrzése

Vérvétel orvosi utasításra (FVS, CRP, WE)

Gyógyszerelés orvosi utasításra

A beteg higiénés szükségleteinél segédkezés, Higiénés és életmódi tanácsadás a beteg szükségletei szerint

Nőgyógyászati vérző beteg ápolása

A beteg tüneteinek megfigyelése, panaszainak meghallgatása

Vérzés mennyiségének, minőségének megfigyelése

Anamnézis felvétele (terhesség, gyógyszeresedés, fogamzásgátlás, um. Stb.)

Vérvétel, vénabiztosítás orvosi utasításra (vérkép, vércsoport, savó)

Vérzéscsillapító adása orvos utasítására

A beteg higiénés szükségleteinél segédkezés, Higiénés és életmódi tanácsadás a beteg szükségletei szerint

A beteg testi-lelki támogatása

A gyakorlat helyszíne:.....

A gyakorlat letöltésének időpontja:.....

A gyakorlatvezető aláírása:

Szülőszoba .....

Gyermekágyas részleg .....

ph

A hallgató vizsgára bocsátható: IGEN   NEM

Pszichiátria szakápolás tana

Diagnosztikus és terápiás beavatkozások

- EEG vizsgálat
- Csoport terápia
- Pszichoszociális terápiák
- Tesztvizsgálatok

A pszichiátria területén leggyakrabban alkalmazott gyógyszerek

- Az ápoló gyógyszereléssel kapcsolatos speciális feladatai

Ápolói feladatok

- Speciális ápolói feladatok: beteg felvétel során, fiziológiás és a magasabbrendű szükségletek

- Pozitív és negatív állapotváltozások (életkori sajátosságok figyelembevételével) észlelése, ápolói beavatkozások

Pszichiátriai kórképekben szenvedő beteg szakápolása:

- Skizofrénia
- Affektív betegségek (mánia, depresszió)
- Demenciák
- Suicidum
- Delírium
- Táplálkozási zavarok (bulemia, anorexia nervosa)
- Pszichoaktív szerek

Tájékoztatás: kliens-és hozzátartozó

Speciális dokumentációs feladatok

Pszichiátriai intenzív betegellátás ápolói feladatai

A beteg oktatásának ápolói feladatai

- Egészségmegőrzési, életvezetési tanácsok pszichiátriai kórképek esetén

A gyakorlat helyszíne:.....

A gyakorlat letöltésének időpontja: .....

A gyakorlat vezetőjének aláírása:..... *ph*

A hallgató vizsgára bocsátható: **IGEN** **NEM**

Szemészet szakápolástana

Diagnosztikus és terápiás beavatkozások

- Szemészeti vizsgálatok(speciális és lézeres vizsgálatok)
- Szemcseppek, -kenőcsök alkalmazása
- Párakötés alkalmazása
- Szemkötések és típusai
- Szemöblítés
- Idegentest eltávolítás

A szemészet területén leggyakrabban alkalmazott gyógyszerek

- Ápolói teendők a gyógyszereléssel kapcsolatban a szemészeti osztályon

Ápolói feladatok

Szemműtétek:

- Egynapos sebészet körében ellátható szemészeti beavatkozások prae és postoperatív ápolói feladatai
- A szemgolyót megnyitó műtétek prae és postoperatív ápolói feladatai(a szemhéj műtétek prae és postoperatív ápolói feladatai)
- Glaucomában szenvedő betegek ápolása gondozása
- Csökkentlátó és vak beteg ápolása és gondozása

A beteg oktatásának szempontjai

- Életmódbeli és élvezeti tanácsok csökkentlátó és vak beteg esetén

A gyakorlat helyszíne:.....

A gyakorlat letöltésének időpontja: .....

A gyakorlat vezetőjének aláírása: .....

ph

A hallgató vizsgára bocsátható:

IGEN

NEM

Fül-orr-gégészet szakápolástana

Diagnosztikus és terápiás beavatkozások

- fül orr gégeszeti betegek műszeres és nem műszeres vizsgálatának ápolói feladatai

Orr és melléküregei:

- orrvérzés csillapítása
- orr tamponálás
- orrkenőcs-, csepp-, borogatás-, kötés

Fül:

- fülkenőcs-, csepp-, borogatás-, kötés
- cerumen eltávolítás-fülöblítés

Váladékok mintavétele laboratóriumi vizsgálatokra

- légúti váladék leszívása

A fül-orr-gégészet területén leggyakrabban alkalmazott gyógyszerek

- ápolói teendők a gyógyszereléssel kapcsolatban

Ápolói feladatok

- fülműtétes beteg prae és postoperatív ápolása, gondozása
- orrműtétes beteg prae és postoperatív ápolása, gondozása
- garat műtétes beteg prae és postoperatív ápolása, gondozása
- gége műtétes beteg prae és postoperatív ápolása, gondozása
- gégekanült viselő beteg ápolás és gondozása
- csökkent nyelési képességű beteg ápolás és gondozása
- halláscsökkent beteg ápolása- audiológia vizsgálata

A beteg oktatásának szempontjai

- életmód és életvezetési tanácsok gégekanült viselő beteg esetén
- életmód és életvezetési tanácsok nagyothalló betegek esetén

A gyakorlat helyszíne:.....

A gyakorlat letöltésének időpontja: .....

A gyakorlat vezetőjének aláírása:..... *ph*

A hallgató vizsgára bocsátható: **IGEN** **NEM**

Bőrgyógyászat szakápolástana

Diagnosztikus és terápiás beavatkozások

- Bőrpróbák (intra-, percutan)
- Fénypróba
- Nyomáspróba
- Hideg-meleg próba
- Lokális kezelési eljárások a bőrgyógyászatban (paszta, rázókereverék, kenőcsök, krém, oldat)
- Borogatások
- Fénykezelések

A bőrgyógyászat területén leggyakrabban alkalmazott gyógyszerek

Ápolói feladatok az alábbi megbetegedésekben:

- Allergiás eredetű: kórképek
- Psoriasis ápolói feladatai
- Ulcus cruris ápolói feladatai
- Bőr jó és rosszindulatú daganatos megbetegedései

A beteg oktatásának szempontjai

· Életmód-életviteli tanácsok adása, beteg otthonában történő kezelési szempontok: egészséges bőr gondozása. Teendő ulcus cruris ápolása során.

A gyakorlat helyszíne:.....

A gyakorlat letöltésének időpontja: .....

A gyakorlat vezetőjének aláírása:..... *ph*

A hallgató vizsgára bocsátható: **IGEN** **NEM**

Urológiai szakápolástan gyakorlat

Diagnosztikus és terápiás beavatkozások

vizeletből genny kimutatása, Donne próba

az urodinamiás készülék bemutatása

Ápolói feladatok

- vesekőzúzás

- cystoscopia

A beteg speciális műtéti előkészítése és a műtétek utáni időszak szakápolói feladatai.

Az urológiai területén leggyakrabban alkalmazott gyógyszerek

A beteg oktatásának ápolói feladatai

A neurológia területén leggyakrabban alkalmazott gyógyszerek

A beteg oktatásának ápolói feladatai

- Életmódi, életvezetési tanácsok adása mozgáskiesés és mozgás koordinációs zavar esetén
- Speciális étrend nyelési nehezítettség esetén, (konyhatechnika)

A gyakorlat helyszíne: .....

A gyakorlat letöltésének időpontja: .....

A gyakorlat vezetőjének aláírása: ..... *ph*

A hallgató vizsgára bocsátható: **IGEN** **NEM**

Onkológiai szakápolástan

Ápolói feladatok

- Speciális ápolói feladatok: beteg felvétel során, fiziológiás és a magasabbrendű szükségletek
- A kemothrápiával kapcsolatos ápolói feladatok
- A kemothrápia mellékhatásainak ápolása
- Laminál-boksz működésének ápolói vonatkozásai
- Speciális ápolói feladatok paravasatio során
- Sugártherápiát megelőző beteg tájékoztatás
- Sugártherápia mellékhatásainak észlelése, ápolása
- Fájdalomcsillapítás az onkoterápiában
- Az onkológiai beteg pszichés vezetésének specialitásai

- Az amputált lábú beteg rehabilitációja.
- A hemipleg, hemipareticus beteg mobilizálása, rehabilitációja.
- A gyógyászati és rehabilitációs segédeszközök ismerete és alkalmazása, a beteg megtanítása a gyógyászati segédeszközök használatára.

A reumatológia és rehabilitáció területén leggyakrabban alkalmazott gyógyszerek

A beteg oktatásának ápolói feladatai

- Életmódi, életvezetési tanácsok adása rehabilitált betegségekben ,

A gyakorlat helyszíne: .....

A gyakorlat letöltésének időpontja: .....

A gyakorlat vezetőjének aláírása: ..... ph

*A hallgató vizsgára bocsátható: **IGEN** **NEM***

Krónikusbeteg szakápolástana (reumatológia, fizioterápiás részleg)

Diagnosztikus és terápiás beavatkozások

-

Elektroterápia:

- Galvánkezelés
- Iontoforézis
- Diadinamik kezelés
- Szelektív ingeráram kezelés
- Elektromoskád kezelés
- Magnetoterápiás kezelés
- TENS kezelés
- Középfrekvenciás kezelés: Interferencia

Balneoterápia:

- Paraffin pakolás alkalmazása

Mechanoterápia:

- Svéd masszázs
- Gyógytorna
- Vízalatti vízszugármassázs kezelés
- Terápiás Ultrahang kezelés elvégzése

A beteg oktatásának ápolói feladatai

- Életmódi, életvezetési tanácsok adása mozgásszervi panaszok esetén,

A gyakorlat helyszíne: .....

A gyakorlat letöltésének időpontja: .....

A gyakorlat vezetőjének aláírása: .....

ph

Endokrinológia szakápolástana (7.00-re)

Ápolói feladatok

- vércukormérés, vércukorprofil vizsgálat, vércukorterhelés
- vérminta vétel - vércukorszint, HbA1C, hormonszintek, CN, kreatinin, vérzsírok
- vizeletminta vétele - cukor, aceton, fehérje
- vizelet vizsgálata tesztsíkkal és reagenssel (cukor, aceton)
- inzulinterápia (holttér nélküli fecskendő, Penek), inzulinpumpa,

Képző eljárások az endokrinológiában:

- CT, MR
- ODM vizsgálat

Diabetes mellitus szövődményeinek vizsgálata:

- o neuropathias vizsgálat

Ápolói feladatok (beszámoló a félév végi vizsgán)

- a beteg megtanítása öninjekciózásra, speciális életmódi tanácsok adása, speciális diéták alkalmazása
- a DM beteg edukációja, ápolása
- a DM beteg előkészítésének irányelvei sebészeti beavatkozáshoz, a DM beteg és a fogamzásgátlás
- a DM beteg rehabilitációjának irányvonala (foglalkozás egészségügyi teendők, szociálpolitikai teendők)
- a diabetes krízis állapotok - felismerése és ápolói teendők (hypoglycaemia, ketoacidosis)

A beteg oktatásának ápolói feladatai

- életmódi, életvezetési tanácsok adásaanyagcsere betegségeiben
- speciális étrend (kerülendő ételek, cukorhelyettesítő anyagok)
- az ételek szénhidrát és kalória tartalmának számolása, étlapkészítés

Endokrin rendszer betegségeken leggyakrabban alkalmazott gyógyszerek

A gyakorlat helyszíne: .....

A gyakorlat letöltésének időpontja: .....

A gyakorlat vezetőjének aláírása: ..... *ph*

A hallgató vizsgára bocsátható: **IGEN** **NEM**

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

3.1 Félévközi követelmények:

A gyakorló területek különböző jellege, valamint eltérő személyi és tárgyi feltételrendszere miatt, a tematikában megjelölt követelmények széles spektruma jelenik meg. Ezek mindegyikének teljesítése kétséges lehet, mivel lehetséges, hogy az adott gyakorló területek mindegyikén nem végeznek ilyen beavatkozásokat, vagy ezek időpontja nem egyezik meg a hallgató gyakorlati idejével. A hallgató azonban törekedjen a megjelölt területek minél szélesebb körű megismerésére.

Amennyiben az adott gyakorlati időtartam alatt bizonyos beavatkozások, tevékenységek, ápolási feladatok megfigyelésére, gyakorlására nincs lehetőség, akkor is ismernie kell a hallgatónak az adott téma elméleti részleteit.

A gyakorlati vizsgára bocsátás feltételei:

- a teljes gyakorlati idő letöltése
- a gyakorlatvezető által előírt követelmények és napi tevékenységek maradéktalan elvégzése
- a gyakorlatvezető a gyakorlat során nyújtott teljesítmény alapján értékeli a hallgatót és eldönti, hogy a hallgató

vizsgára bocsátható-e vagy sem

Foglalkozásokon való részvétel:

A területi szakápolástani gyakorlat teljes időtartamának letöltése kötelező, melyet az egyes gyakorlati lapokon a gyakorlati vezetővel igazolni kell, amennyiben a hallgató a beosztás szerinti időpontban, igazoltan nem tud megjelenni, akkor a gyakorlat vezető oktatóval egyeztetett más időpontban a gyakorlat időtartamát le kell tölteni.

Értékelés:

A tantárgy gyakorlati vizsgával zárul, amelynek során a hallgató 3 tételből számol be és végzi el a gyakorlati prezentációt. A mellékelt tételsorból a demonstrációs teremben ad számot tudásáról a hallgató. Az érdemjegybe 20%-ban beszámításra kerül a gyakorlati oktató hallgatói értékelése.

Oktatásban résztvevő oktatók nevei, elérhetőségei (telefon, e-mail, helyszín):

Kovácsné Dr. Tóth Ágnes: 06/30 389 48 86 e-mail:tagnes@sze.hu

Pajorné Szabó Veronika: 96/ 507 968 - .mail: szabovera@petz.gyor.

KÖTELEZŐ IRODALOM

Elkin M.-Perry N.-Potter P.: Ápolói beavatkozások és műveletek, Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2000

Dr. Oláh András, Az ápolástudomány tankönyve, Medicina Könyvkiadó Zrt., 2012.

(http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0061_apolastudomany-magyar/adatok.html)